

Szerkesztőség iroda:
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonalkozó felszólalások inté-
zendők.

Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 K.
Félévre ———— 12 K.
Negyedévre ——— 6 K.
Egy hóra ———— 2 K.
— Egyes szám ára 3 fillér. !

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadlat-
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünne-
pnapok kivételével mindennap
délután 5 órakor. **www**

Nagybecskerek, 1912.

XLI. évfolyam 232. szám.

Csütörtök, október 10.

Válságos esztendő.

— okt. 10.

(B-ő.) Magyarország legfőbb jövedelmi forrása, gazdasági jólétének alapja: a termőföld nagyon sok keserű csalódásnak volt az idén okozója, úgy, hogy az ideai gazdasági esztendő mérlege semmi esetre sem lesz kedvező s a mezőgazdának korántsem lesz rózsás a helyzete. A pénzpiacnak hónapok óta tartó ziláltsága amugy is lehetetlenné tette a gazdasági élet fejlődését, megakadályozott minden olyan beruházást, amely szaporította volna a gazda jövedelmét. A kora tavaszi és az őszi árvizek, a ciklon pusztítása s egyéb más veszedelem, ami erre az országra hárt az idén, tulnyomó részben szintén csak a gazda kárát jelentette. Nem volna azonban a veszedelem még sem oly nagy, ha az ország legalább politikai nyugalmat élvezhetne, ha a politika nem kötné le az emberek figyelmét, nem rabolná el igen sok idejét s a gazda összes képességeit tömöríthetné a fenyegető bajok el-
lensúlyozására. Így azonban féltő, hogy a nehéz gazdasági viszonyoknak sokkal súlyosabb következményei lesznek, a mezőgazdaság ezeket a bajokat jóval inkább meg fogja szenvedni, mint ahogy azt előre elképzelni is lehetne.

A napokban ugyanis egy minden eddiginél jóval nagyobb veszedelem akadt az utunka: a balkáni háború, amely bennünket minden európai államnál közvetlenebbül érdekel, mert hiszen ha Európa nem is avatkozik bele a balkán-népek esete-patájába, rendet csinálni végül a mi hadseregünknek kell. Csak hogy igen nagy kérdés ám, vajjon Európa meg fogja-e őrizni semlegességét sok ideig. Könnyen előfordulhat ugyanis az, hogy majd annakidején a magyar-osztrák hadseregek kellenél nagyobb rendet fognak a Bal-

kánon teremteni, amit megirigyelnek a többi nagyhatalmak s egyszerűen ők is szerepet kérnek a rendesinálánál s ennek a vége aztán olyan összeveszés lehet, ami lángborítja egész Európát.

A jövőt nem sejtí senki előre. Csak azaz egy bizonyos, hogy a legkisebb részleges mozgósításból, a legkisebb csetepatéből a legnagyobb kára a magyar mezőgazdaságnak lesz, mert a mi földmivelő-népünket szőlítják legelső sorban fegyver alá s már ráknézve az is nagy baj, ha a föld mivélésére hivatott munkáskéz a mezei munkák helyett kaszárnyafolyosót kénytelen surolni.

Ily körülmények között vajjon mi legyen a teendőnk? Hol keressünk a nehéz helyzetben vigasztalást? A tornyosuló felhők közepette csak az az egy tény áll világosan előttünk, hogy csüggednünk még az esetleges súlyosabb viszonyok között sem szabad. Legkevésbé szabad azonban hányavetieknek és könnyelműeknek lenni. A háboruszkodó katona legfőbb ereje a bátorság és a takarékoság. A magyar gazdáknak főleg ez utóbbira lesz igen nagy szükségük, óvakodniuk kell minden fölösleges kiadástól, el kell kerülniök minden felesleges beruházást. Ha csak pusztán a magunk személyéről volna szó, kisebb volna a baj, azt kell azonban megfontolni, hogy minden magában bizó ember háta megett ott van a ház népe is, ott vannak a hozzátartozói, akikről a legnehezebb viszonyok között is gondoskodnia kell. A legjobb tanács amit adhat minden ember magának, az, hogy tartsa szárazon a puskaporát, gondoljon az esetleges még rosszabb jövőre. Ami veszedelem már megtörtént, azt visszacsinálni nem lehet. A mostoha gazdasági esztendőből jót teremteni még könnyebb viszonyok között sem lehet, hiányoznak az anyagi eszközök. Takarékoskodjunk tehát azzal

a kevés anyagi eszközzel, ami még rendelkezésünkre áll, huzzuk össze magunkat, előbb vagy utóbb jobbra kell fordulni a viszonyoknak.

HIREK.

— **Személyi hir.** Jankó Ágoston alispán ma néhány napra elutazott Nagybecskerekre. Az alispán hétfőn térmét vissza Nagybecskerekre.

— **Eljegyzés.** Velszinszky Kázmér Bussáról eljegyezte Braun Ilona kisasszonyt Kisterenyéről.

— **Adomány az árvíz-károsultaknak.** A torontálmegyei árvíz-károsultak javára legújabbán Pészak község elöljárósága küldött be 19 korona 57 fillér gyűjtést az alispáni hivatalba.

— **A szabad liceum ideai előadásai.** A Torontálmegyei Közművelődési Egyesület nagybecskereki szabadliceumának ideai előadásai ügyében tegnap délután a vármegyeház alispáni kistermében dr. Vinczehidly Ernő m. főjegyző, a kultúregyesület igazgatójának elnöklésével értekezlet volt. Az értekezleten megjelentek: Bányai Jakab, Bielek Vilmos, Büchler Hugó, dr. Csász Imre, Grosz Kálmán, Harzer József, Knyaskó Lajos, Králik László, Perl Mihály, Somfai János, dr. Stern Lázár, Szenes Adolf és Török Ferenc.

Az értekezleten Knyaskó Lajos felső kereskedelmi iskolai igazgató, a szabadliceum igazgatója bemutatta a liceum ideai előadásainak tervezetét, amelynek alapján az ideai liceális előadások sorrendjét a következőleg állapították meg:

November 3. A törökök és a balkáni népek. Előadó dr. Kunoss Ignác, a budapesti keleti kereskedelmi akadémiája igazgatója. — November 10. Petőfi Sándor. Előadó Vajda Lajos főgimn. tanár. — November 17. A sótermelés. Elő-

„TORONTÁL” tárcája.

Az első lövés.

Egyedül, mozdulatlanul áll a nyitott ablaknál a lány. Fejét a kezére hajtja, merően néz az utcára.

Messziről vad ordítózás hallatszott. Lovak dobogása időnként meg-megszakítva győzelmi himnuszszal, az elnyomott nép szabadság utáni vágya mind, mind ez örült zajba olvadt össze.

Egész Oroszország vérben uszott. Az ég sápadt fénybe borult, a lány még mindig mozdulatlanul ül.

A fény erősödött, a kiáltás, a patkódobogás közeledett. Hirtelen rettenetes ordítás remegtetette meg a levegőt. Sortűz hallatszott, amely mint a villám világitotta be az utcát.

Az ablak alatt most elrohan valaki. Megáll, majd újra tovább szalad. A lány

lassan, óvatosan előre hajlik az ablakban, merően bámul a sötét utcára.

— Kaput nyissanak, — kaput. — Az Isten szerelmére, nyissák ki! — hallatszott kívülről.

A menekülő lihegett a fáradságtól. A leány megijedt. Sápadtan, de még mindig mozdulatlanul ült.

— Jöjjenek ajtót nyitni. — Gyorsan, — segítségnek!

Kapkodott a levegő után.

— Mit akar? — kérdi hidegen a lány.

— A nép bünösnek tart és üldöz engem. Pedig ártatlan vagyok, — lihegte.

— Az ajtót nyissák már ki, de gyorsan.

A lány lassan felemelkedett, tapogatózva ment le a lépcsőn.

Még soh nem tett ilyet. Ide, az apja házába rejteni el a menekülőket! Mindenki szívtelen, kegyetlen lánynak ismerte, kinek soha sem esett meg a szíve az üldözöttek könyörgésén.

Most felnyitotta az ajtót.

A férfi előre rohant a lépcsőn, kutatva nézett körül, hova bujhatna? Magas, fekete hajú, ördögi tekintetű ember volt.

— Valami buvóhelyet. Gyorsan, gyorsan.

Marie hideg, mozdulatlan arccal válaszolt:

— Én elrejtethném, de hisz úgy is jön nemsokára az apám.

— Neki nem szabad rólam tudnia.

A lány összehuzta a szemét.

— Neki tudni kell mindenről.

— Lehetetlen, lehetetlen, ő elárulna engem.

— Az én apám sohasem árulja el a menekülőket.

— Ő az elnyomottak pártján van?

A lány gyanakodva nézett rá, majd hidegen ismételte:

— A menekülőket sohasem árulja el apám.

Gyanusnak tetszett előtte az idegen.

Első nagybecskereki Lukits-féle szappan- és gyertyagyár

Gyárt: Mindennemű mosó, házi, vegyi, borbély- és pipereszappanokat, Stearin, paraffin, viasz- és faggyugyertyát, lug, lugkó, marószódát és amer. „Dolar” cipókrémet.

Gyári iroda: Uörösmarty-ut 15.

Telefon 170

adó Perl Mihály felső kereskedelmi iskolai tanár. November 24. Finnországi emlékek. Előadó Jankó Agoston alispán. — December 1. Góthe. Előadó Büchler Hugó áll. tanító. — December 8. Darwin. Előadó dr. Báthory Endre kórházi főorvos. — December 15. Az emberi faj nemesítése (eugenetika). Előadó Králik László főgimn. tanár. — December 22. A vízcsópp élővilága. Előadó Harzer József főgimn. tanár. — December 29. Az ósvilág. Előadó Grosz Kálmán polg. iskolai tanár. — 1913. január 5. Vulkánok és geyzirek. Előadó Perl Mihály felső keresk. iskolai tanár. — Január 12. A fizika köréből. Előadó Szenes Adolf polg. isk. tanár. — Január 19. Az alkohol. Előadó dr. Fialowski Béla. — Január 26. A munkások kertek. Előadó Bielek Vilmos m. aljegyző. — Február 2. Közművelődés és pedagógia. Előadó Banyai Jakab áll. el. iskolai igazgató. — Február 9. Állam és nemzetiség. Előadó dr. Stern László ügyvéd. — Február 16. Közlekedés. Előadó Harzer József főgimn. tanár. — Február 23. A természettudomány köréből. Előadó Burget József főgimn. tanár. — Március 2. Történettudományi előadás. Előadó dr. Csösz Imre akadémiai tag. — Március 9. Az első segítség. Előadó dr. Heinermann Lajos orvos. — Március 16. A márciusi napok. Előadó Török Ferenc polg. isk. tanár.

— **Ingyen színházi jegyek a munkásoknak.** Mezey Andor szinigazgató ingyen karzati jegyeket bocsátott a kultúregyesület rendelkezésére. Minden hétköznapi előadásra tíz ingyen karzati jegyet oszt ki a kultúregyesület a munkásoknak. A jegyekre szóló utalványokért naponként d. e. 9-től fél 11-ig lehet jelentkezni a Torontál szerkesztőségében.

— **Az időjárás.** Meteor legújabb jelentése szerint okt. 11-ike és 12-ike meleg felé tereli az időjárást. Legfeljebb 15-ike hoz még változást, mely után szárazabb és melegebb idő várható, míg 28-tól hideg időre lehet kilátásunk. November hónap változási napjai, jellegükre nézve a következők: 3. csapadékos, 5. szeles, 9. szeles, 10. enyhe, 11. hideg, viharos, 16. száraz, 17. enyhébb, száraz, 23. hideg, 24. száraz, 28. csapadékos. November, ha a bolygók állása meg nem változik, esetleg nagyon hideg jellegű lesz.

— **Százöt éves ember halála.** Lugosról jelentik: Preisz Márkus kereskedő 105 éves korában meghalt. Preisz még öt év előtti erős, egészséges ember volt s csak századik életévében kezdett betegeskedni.

— **A békésbányai ref. egyházmegye.** Az ország legnagyobb református egyházmegyéje a békésbányai, mert hat politikai

megye, nevezetesen Békés-, Csanád-, Arad-, Csongrád-, Temes- és Torontál-megyék tartoznak hozzá. Tekintve a nagy területet, az egyházmegye igazgatása mindeddig nehézségekbe ütközött, mert a református egyház szegénysége következtében az esperesek és gondnokok az egyházmegyét csak igen ritkán utazhatták be. Ennek következményeként felmerült az az eszme, hogy a békésbányai egyházmegyét feldarabolják. A felosztás terve az, hogy Hódmezővásárhely és Békésmegye, valamint Csanád- és Csongrád-megye s a három déli megye alakuljon át egy-egy egyházmegyévé.

— **Az öreg don Juan.** Nagykikindáról írják a következő nem mindennapi drámát: Basahid községben vasárnap hajnalban a Kikindára tartó parasztok a kukoricás mentén egy véres holttestre találtak. A községi előjáróság kiszállván a helyszínére, megállapította, hogy a meggyilkolt ember Vlajkov Péra 60 éves szőlőművelő. Gyilkosa, ki még aznap a déli előtti folyamán jelentkezett a csendőrségben, Bakity Lázó 26 éves császár, akinek szülője határos volt a meggyilkolt Vlajkov szőlőjével s azt adta elő a csendőrségben, hogy az ő 15 éves huga után járt az öreg Vlajkov, a lány is szerette az öreg császt, mert pántlikát és ruhára való hordott ez neki. Bakity többször figyelmeztette az öreg Vlajkovot, hogy ne járjon a huga után, de hasztalan. Szombaton éjjel Bakity, amikor örutjáról hazajött, hugát nem találta otthon s azért rosszat sejtve, keresésére indult. A kukoricásban légyotthon találta hugát az öreg Vlajkovval és ez annyira elkésérítette, hogy a nála levő ásóval fejbe vágta Vlajkovot és aztán addig verte, míg élet volt benne s mikor már a felismerhetetlenségig össze volt ronesolva, ott hagyta az uton, a hugát pedig hajánál fogva hazahurcolta. Bakityot e vallomás után a csendőrség le tartóztatta és bevitte a nagykikindai kir. ügyészre.

— **A nagybeeskereki országos vásár.** A nagybeeskereki őszi országos vásár ma kezdődött meg a marhavásárral. A vásárra ma 1800 darab szarvasmarhát, 1600 darab sertést és 1200 darab juhot hajtottak fel. Az állatok vásári átlagárai a következők: I. rendű ökör párja 1200—1300 kor. II-od rendű ökör párja 900—1100 korona és a III-ad rendű párja 6—800 kor. I-ső rendű fejős vagy nyugati tehén darabja 5—600 kor. II-od rendű 4—500 kor. Magyar tehén I-ső rendű drbja 300—350 kor. II. rendű 250—300 korona. I. rendű koca párja 220—230 kor., II. rendű 180—190 kor. 1 éves süldő párja 80—120 kor. Malac párja 20—30 kor. Jobb minőségű

juh párja 24—30 kor., gyengébb minőségű 18—22 korona. A vásár különben általában meglehetősen lanya, ugyiszólván alig van csere forgalom, aminek jó részt az is az oka, hogy ugyancsak ma, illetőleg e héten vannak a közeli környéken is országos vásárok.

— **Végzetes tévedés.** Végzetes tévedés áldozata lett Popovits György lugosi bőreszerző. Karánsebesen volt dolga s tegnap délután akart Lugosra visszautazni. Véletlenségből nem Lugos felé, hanem Hátszeg felé induló vonatra szállt fel és csak akkor vette észre tévedését, mikor a vonat már megindult. Popovits a robogó vonatról leugrott, de oly szerencsétlenül bukott a földre, hogy életveszélyes sérüléseket szenvedett.

— **A rossz termés miatt.** Mint Karlóczaáról jelentik, Kozják Antal 50 éves karlóczai jómódu gazda tegnap borzalmas módon vetett véget életének, afelett való elkésérésében, hogy rossz volt a szüret. Kozják egy kőrobbantásra szolgáló kanócos dinamitpatront szerzett be s délután burgonyaszedés ürügye alatt kiment a kertbe. A dinamitpatront szájába vette s a kanócot meggyújtotta. A dinamit felrobbant s Kozják fejét, valamint balkezét a törzstől teljesen leszakította. Kozják hozzátartozói a robbanás zajára azonnal a kertbe siettek s a fej és kéznélküli törzset vértócsában és cafatokra szakadva találták meg. A hiányzó fejet és kezét is úgy szedték össze darabokban a szomszéd kertekből, ahová a robbanás ereje vetette.

Színház, irodalom.

Heti műsor:

Okt. 10. Csütörtök: Böregér.
Okt. 11. Péntek: Koldusdiák.
Okt. 12. Szombat: Limonádé ezredes. (Ujdonság.)
Okt. 13. Vasárnap d. u.: Cigányszerzem.
— Este: Limonádé ezredes.

** **Nines tovább.** Nagy közönség érdeklődött tegnap este Földes Imre színműve iránt, amelyet a színtársulat most mutatott be nálunk először. A darab, amely sok mesterkéltsege mellett, értékes drámai kvalitásokkal bír, nálunk is hatást keltett s a közönség mindvégig élénk figyelemmel és tetszéssel kísérte a dráma menetét. A társulat jó előadásban és rendezéssel is adta. csak a második felvonásbeli baccarat-játéknál kellett volna a játékok egyes külsőségeit jobban pointirozni

Milyen bolond is volt, hogy hallgatott a könyörgésére. Lámpát gyújtott. — Szent Isten, hisz ez Petrovechi, a rendőri spion, ki halomra öleti az ártatlanokat. — De uralkodott magán.

A férfi észrevette, hogy felismerték, azért hát nyugodt, száraz hangon mondta:

— Kedves Marie, nagyon jól ismerem én magát. Beszélni akarok valamiről. Rám figyel? Ugy-e, maga menyasszonya Iván Slavotskinak?

Mint egy márványszobor, mozdulatlanul állt a leány.

— Feleljen! — mondja nevetve Petrovechi. — Mit szólna hozzá, ha Ivánt valami szerencsétlenség érné?

A lány összereszt, de nem válaszolt.

— Szépséges Marie, ne legyen olyan makacs. Hígyje el, én csak a javát akarom! Ma Iván Slavotskit, mint a felkelők vezérét, elfogták. Az ilyenekkel hamar elbánnak, hisz tudhatja, holnap főbe lövik.

Várakozásteljesen néz a lányra. Nem mozdul. Szent Isten, hát nincs szíve ennek a lánynak, nem érez, nem szenved?

— Mondom, — folytatta — főbelövik, de szépséges Marie, maga megmenthetné. Hallotta? Megmenthetné.

Marie lehajtotta a fejét, majd fölkiáltott:

— Hagyja el a házunkat, hagyja el azonnal!

— Azt akarja ezzel mondani, hogy Iván Slavotskit lövessem főbe?

A lány kétségbeesetten kiáltott fel: — Mit tegyek hát, hogy Ivánt megmentsem?

— Csak annyit, hogy mondja el nekem sorban az összeesküvők neveit. Hiszen maga tudja apjának minden titkát.

— Oh, hát azért jött ide? Különb is én nem tudom, igazán semmiről sem tudok, — mondja kétségbeesetten Marie.

— Akkor is segíthetünk rajta, elrejt valamelyik függöny mögé, — apja ugyanis nem sokára itthon lesz, — kikérdezi tőle és ami a fő, én úgy is megtudom.

— Nem, az nem lehet, nem tehetem. Hogy gondol olyat!

— Rendben van, tehát nem törődik Iván életével.

— Istenem, mit tegyek, — megörülök — suttogta Marie — az apám megölné, ha megtudná valaha, hogy én árultam el.

— Sohasem fogja megtudni, erről biztosíthatom.

— Istenem, édes jó Istenem, bocsáss meg nekem. Segíts meg engem. Imádom Ivánt. Nem szabad meghalnia. — Jöjjön — mondta Marie hirtelen elhatározással.

Az apja szobájában kinyitotta egy üres, nagy szekrény ajtaját.

— Ide rejtőzzék el. Mindent hallani fog. De Iván, ugy-e, életben marad?

— Természetesen, hát nem megígértem. De figyelmeztetem, ha holnap reggelig nem viszem el a listát, Ivánt főbe lövik. Csukja be hát a szekrény ajtaját, szép Marie és ne felejtse el, amit mondtam.

Ebben a percben Marie a szívéhez kapott, egy karosszékre fogózott.

— Víz, vizet, — hebegte ájuldozva.

A férfi felugrott. Vele szemben volt egy pohár víz az asztalon, készségesen sietett érte.

— Itt van, igya meg... — Vissza fordult, elállt a szava. A lány ott állt előtte megint oly hideg, mozdulatlan arcú, mint azelőtt, kezében a saját revolverét tartotta.

— Ott maradjon, — szólt parancsolóan — az első lövés most az enyém lesz.

— Ugyan, kedves Marie, engedjen vissza szépen a szekrénybe, jól tudja, ha reggelig nem viszek hirt, Iván halott.

— Nem igaz, — kiáltja a lány — hisz az egész csak mese, hogy kicsalja a titkom és elárulja az apámat. Iván itt fekszik a szomszéd szobában eszméletlenül és kimerülten, nem igaz, hogy elfogták!

Petrovechi az ajkára harapott, hallgatott.

— Egész Oroszország vérben uszik. Sorra öleti a legnagyobb hősöket, asszonyokat, gyerekeket. Életet, életért. Iván és az én esküvőm holnap lesz és nincs szükségünk a maga kegyelmére.

A pisztolyt már majdnem a férfi homlokához szorította. Az még mindig azt hitte, hogy tréfál.

— Isten bocsásson meg magának, Petrovechi, ha ugyan meg tud bocsátani.

Fehér, vékony ujjával meghúzta a ravaszt, egy tompa zuhanás hallatszott, kékes füst szállt ki a nyitott ablakon.

Petrovechi halott volt.

Mary Fleming.

s ha már fölszerelt bakasztallal nem rendelkezhetik egy vidéki társulat, de a papiros skatulyákat mellőzni lehet s a croupier mindenható főfőjelvényét, a lapátkát be lehetne szerezni. Az egyes előadók igazán feladatuk magaslatán álltak. Szécsi Ferenc Cserőy Gábor szerepében elsőrangú színésznek bizonyult. Annyi közvetlenséggel, természetességgel és kifejező jellemezéssel adta Cserőyt, hogy szinte ő vitte az egész darabot s a közönség figyelme egy percig sem lankadt iránta. Minden ízében tökéletes alakítást nyújtott Huzella Irén Alice szerepében, amelyet színesen s drámai erővel játszott meg. Játéka, hangja minden részletében igaz és találó volt. Tóth József

szintén sok igyekezettel játszott, de már ő nehezebben találta bele magát szerepébe. Maszkja is zavaró volt, mert állandóan tulfesti magát s tegnap is torzította az arcát. A többi szereplők közül mint mindig és mindenben igen jó volt Rónai Imre, továbbá B. Czobor Gyula, Vajna Károly, Ungvári Miklós, Vándory, Boross Miklós és Várady Izsó.

**** Holnap Ártatlan Zsuzsi.** A holnapra kitűzött Koldusdiák előadása, a közbejött akadályok miatt elmaradt s helyette az Ártatlan Zsuzsi kerül színre a főbb szerepekben Kiss Cecillel, Kerényi Irénnel, Szécsivel és Medgyesi Erzsivel.

A balkáni háború.

A beranei harc — Montenegró hősködk. — A novi-bazári szandzsák megtámadása — A tőzsdéről.

Budapest, okt. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Balkánon eddig még csak Montenegró háborúskodik. A többi három ország még nem üzent meg a hadat, de minden valószínűség szerint holnap már ők is csatlakoznak Montenegróhoz. Montenegró főleg a novi-bazári szandzsákra veti magát s azt nyugtalanítja. A Berane melletti harc még mindig folyik, emellett azonban más montenegrói bandák is garázdálkodnak a novi-bazári szandzsák védtelen vidékén. Előreláthatólag a szerbek is a novi-bazári szandzsák ellen fognak operálni s egy egész hadtest nyomul a szandzsák felé. A hatalmak közös jegyzéküket átadták a Balkán-államoknak, amelyek eddig még nem feleltek rá, de minden jel szerint csak hadüzenet lesz a válasz az ő részükről is.

Mai jelentéseink a következők:

A beranei harc.

Budapest, okt. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Konstantinápolyból sürgönyzik, a hadügyminiszter jelentése szerint a Berane melletti harc még mindig igen hevesen folyik. Azonkívül kisebb bandák is harcolnak a török-montenegrói határszélen.

Budapest, okt. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint a Reuter-ügynökség jelenti, Beranénál a montenegróiak heves ágyutüzzel támadták a határszéli török csapatokra. Az első ágyulövést Nikita király legifjabb fia, Péter herceg tette. A heves ágyutüz miatt a török csapatoknak vissza kellett vonulniuk, de azután erősítést kaptak s teljes erővel rávetették magukat a montenegróiakra. A harc még mindig folyik.

Montenegró hősködk.

Budapest, okt. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Egybehangzó jelentések szerint a montenegróiak kihívó vakmerőséggel viselkednek. Több banda garázdálkodik a török határon s elszántan támadják meg a török csapatokat.

Egy cattarói jelentés szerint a montenegróiak a montenegrói part előtt elvonulószták „Lloyd“ gőzöst egy óra hosszat ágyúzták. A lövések szerencsére nem találtak.

A novi-bazári szandzsák megtámadása.

Budapest, okt. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Cattaróból sürgönyzik, nagy montenegrói bandák betörték a novi-bazári szandzsákba s észak

felé haladnak rabolva, gyújtogatva és pusztítva. Minden utjukba eső falut felgyújtottak. A nép rémülten menekül tovább. A menekülő törökök hajmeresztő dolgokat mesélnek a montenegróiak kegyetlenségéről. A bandák mindenkit kiméltlenül felkoncolniak s nem kimélik a nőket és a gyermekeket sem, akiket szintén legyilkolnak.

Budapest, okt. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsbe érkezett jelentések szerint, nagyobb szerb hadtest közeledik a novi-bazári szandzsák felé, hogy ott a török területre betörjön,

Követek elutazása.

Budapest, okt. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, a görög követ ma egész személyzetével elutazott. Ugyanesak ma utazik el a bolgár és a szerb követ is.

A hatalmak jegyzéke.

Budapest, okt. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Zimonyból sürgönyzik, a hatalmak belgrádi követi tegnap délután óta várják az átadott közös jegyzékre a szerb kormány válaszát. A szerb kormány azonban még nem adott választ, mert a hadüzenettel egyidejűleg akarja megadni a választ, amely elutasító lesz.

Budapest, okt. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szófiából sürgönyzik, a bolgár kormány még szintén nem válaszolt a hatalmak jegyzékére. Ma délelőtt minisztertanács ült össze, amely még mindig tart. A bolgár kormány szintén elutasító választ fog adni, amelyet nyomban követni fog a hadüzenet.

A szultán imádkozik.

Budapest, okt. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, a törökök nagy elszántással készülnek a háborúra. A szultán egész nap a próféta zászlaja előtt imádkozik a török fegyverek győzelméért.

A görög király otthon.

Budapest, okt. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Athénből sürgönyzik, György görög király tegnap oda érkezett s a lakosság óriási ovációval fogadta.

A tőzsdéről.

Budapest, okt. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ugy a bécsi, mint a budapesti tőzsdén az irányzat lanyha volt, de elég nyugodt. A budapesti tőzsdén a vezető értékek árfolyama a déli zárlatkor a következő: Magyar Hitel 803, Osztrák

Hitel 613, Koronajáradék 84.95, Jelzáloghitelbank 430, Leszámitolóbank 505, Hazai Bank 285, Magyar Bank 575.50, Rimamurányi 730 és Salgótarjáni 729.

A rendkívüli hadügyi hitel.

Budapest, okt. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a tegnapi este 8 órakor tartott közös miniszteri tanácskozáson véglegesen megállapodtak a rendkívüli hadügyi hitelben. A hitel jóval kevesebb összeg, mint amennyit a hadügyi kormány kért. A nyújtandó hitel ugyanis összesen 151 millió korona, amelyből 125 millió a hadseregnek és 26 millió a haditengerészetnek jut. Bilinszky közös pénzügyminiszter ma délelőtt különkiallatáson volt a királynál, akinek előterjesztette a közös minisztertanács határozatát.

Budapest, okt. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az osztrák-magyar monarchia külpolitikájának végső célja az, hogy a balkánbonyodalmak lokalizálásával Európa békéjét megővje és tekintélyének súlyával a Balkán-államokat is visszatartsa a balkáni státuskvónak veszedelmes megváltoztatásától. Ezt a célját a monarchia csak úgy érheti el, ha állásfoglalásának és szavának egy hatalmas és erős hadsereg ad súlyt. Ennek a nagy szempontnak méltánylása vezet a magyar kormányt, amikor a hadügyi követelések közül kiméltlenül törülte ugyan mindazt, amit elhalaszthatónak talált, de viszont megadta azt, amit a hadsereg harc képességének érdekében szükségesnek ítelt. A jelen viszonyok között a kormány nemesak abban látta a maga felelősségét, hogy az országról az újabb terheket elhárítsa, hanem abban is, hogy a béke fentartásának érdekében minden telhetőt megtegyen, mert a legdrágább béke is még mindig olcsóbb, mint a legolcsóbb háború. A béke fentartásának pedig, sajnos, ezidő szerint leghatalmasabb eszköze egy imponáló felfegyverzett hatalmas hadsereg. Olcsó dícsőségre pályázik az ellenzék, mikor a hadi célokra engedélyezett kiadásokért a kormányt támadja. Ha a koalíció volna kormányon, felelősségének érzetében szintén hozzájárult volna az elengedhetetlenül szükséges beruházásokhoz, amint hogy tudvalevőleg az annexió idején nem csinált sem a Werkerle-kormány, sem a koalíció semmiféle nehézséget a szükséges hadügyi kiadásokhoz való hozzájárulásban.

A magyar delegáció teljes ülése.

Budapest, okt. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a magyar delegáció ma délelőtt teljes ülést tartott, amelyen Berchtold gróf külügyminiszter köszönetet mondott a delegációnak azért a bizalomért, amelylyel politikája iránt viseltetik. Hangoztatta a miniszter, hogy politikája mindenkor a béke és a statuskvó fentartására irányul, de fontos érdekeinket minden körülmények között megvédjük. A delegátusok éljenzéssel fogadták a miniszter kijelentéseit és a költségvetést egyhangulag elfogadták.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (októberre)	11.65	—
Buza (áprilisra)	12.16	—
Rozs (októberre)	10.50	—
Rozs (áprilisra)	11.58	—
Zab (októberre)	12.26	—
Zab (áprilisra)	11.61	—
Tengeri (májusra)	8.31	—

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Ismét megnyit az Ényveshát

regi helyén, a Közgazdasági bank épületében, Daun vaskereskedésével szemben.

12 drb kiskép . . .	70 fillér.
12 drb térdkép . . .	120 fillér.
6 drb levelezőlap . . .	150 fillér.
6 drb vizítkép . . .	170 fillér.

Mivel a fényképezés villanyvilágítás mellett történik, felvételek úgy este, mint borult időben eszközölhetnek.

A képek harmadnap átvehetők.
1164-202

943. Bvk. 1912. sz.

1169-1

Árverési hirdetmény.

A nagybecskereki kir. törvényszék 1912. évi 7094. számú végzésével megkeresett nagybecskereki kir. járásbírósnak 1912. évi V. 827. számú végzése folytán G. Langsfelder & Sohn javára 246 korona 46 fillér tőkekövetelés és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán 1912. évi június hó 19. napján lefoglalt és 840 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak Nagybecskereken József főherceg-u. 5. sz. a. leendő megtartására határidőül 1912. évi október hó 16. napjának délután 4 órája kitűzték az 1912. évi V. 827/5. sz. a. k. végzés alapján.

Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése: papucsok.

Nagybecskereken, 1912. évi október hó 3. napján.

Schmelz, kir. bir. végrehajtó.

Riessner-kályhák,

a világ legjobb és használatban legtakarékosabb folytoné gőji.

Egészségi szempontból a legideálisabb rendszer.

Egyszeri betűzéssel egész télen ég, mi által a sok fáradsággal és költséggel járó mindennapi betűzés megtakarítatik.

Látható tűz. Eredeti biztonsági szabályozó.

Gázömlés vagy robbanás teljesen kizárva, ellenben mindig egyenletes és egészséges melegség, különösen a szoba alsó légrétegeiben is.

Egyedüli elárúsítás Nagybecskerek és vidéke részére:

Boleszny Antal vaskereskedésében az arany kaszához
Hunyadi-utca 696/37. 1620-40 36

8686/1912. tkvi szám.

1168-1

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Földéak Ferencné szül. Szabó Julianna és Jámbor Sándorné szül. Szabó Katalin alsóttebei lakos végrehajtást szenvedő ellen 420 korona tőkekövetelés és jár. iránt folytatott ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő alsóttebei 1532. sz. tjkvben A. I. 1. sor, 2134/b. hrszám alatt felvett 1 hold kaszáló 289 korona, az alsóttebei 1806. számú tjkvben A. I. 1. és 3. sor, 947/1 és 1341/1. hrszámok alatt Szabó Sándort illető felerésze 153 korona, az alsóttebei 2174. számú tjkvben A. I. 1-3. sor, 1012/2., 1047/2. és 2282/1. hrszámok alatt felvett ingatlanok

896 korona, az alsóttebei 311. számú tjkvben A. I. 1. sor, 593-594. hrszám alatt felvett ingatlan végül 1048 korona kikiáltási árban az 1912. évi november hó 12. (tizenkettő) napján d. e. 10 órakor Alsóttebe községhezánál megtartandó nyilvános árverésen fog eladás alá kerülni.

Árverezni kívánó tartozik az ingatlan kikiáltási árának 10%-át bánatpénzül letenni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék telekkönyvi irattárában és kifüggesztési tábláján, Nagybecskerek városházánál és Alsóttebe községhezánál megtekinthetők.

Nagybecskereken, 1912. évi augusztus hó 30. napján.

Dr. Patáky László s. k.,
kir. törvényszéki jegyző.

„SPERBER” AUTOMOBILOK

a legjobbak,

a legtartósabbak és

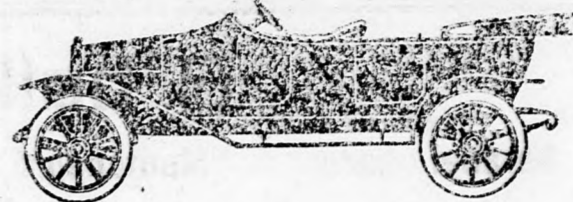
a legolcsóbbak.

847-x.20

6-18 Hp. 30-75 km. óránként.

2, 3, 4, 5 és 6 üléses kocsik.

Zajtalan járás.

Érdeklődőknek mindennemű felvilágosítással szolgál a „Norddeutsche Automobil-Werke” vezérképviselője Temes-, Torontál-, Bácsbodrog- és Krassószörény megyékben

IFJ. PERISICS ZOLTÁN — NAGYBECSKEREKEN.

Értesítés.

Alulírott bátorodom Nagybecskerek és környéke n. é. közönségének becses tudomására hozni, hogy 1912. évi október hó elejétől Nagybecskereken, Kinizsi utca (Daun vaskereskedő utcájában) a legmodernebb gépekkel és motorhajtással berendezett gőzmosóda és vegytisztító-intézetemnek egy

átvételi helyiséget

nyitottam, melyben mindenféle fehérneműek és pedig: uri ing (drbként 32 fillér), gallér (drbnként 6 fillér), kézelő (párja 10 fillér) stb. kifogástalan tisztításra és fényvasalásra átvétnek.

Uri és női ruhák, nagy csipkefüggönyök vegyi uton kiváló szépen tisztíttatnak.

Vállalkozásom a n. é. közönségnek annyiban szolgál előnyére, mivel hogy a jövőben a ruhaneműek elszállításával egybekötött fáradozás és nagy költségek megtakaríttatnak. — Amennyiben számos megbízásért esedezem, egyuttal biztosítom, hogy törekedni fogok gyors és kifogástalan kiszolgálás által, mérsékelt árak mellett, magamnak egy tartós rendelőkört biztosítani.

Kiváló tisztelettel

Szecsődy István,

az első vereszi gőzmosóda és vegytisztító-intézetének tulajdonosa.

1167-1

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontál”

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legrégebb, legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontálvármegyében.